

**Zakres wiedzy i umiejętności oraz wykaz literatury
Wojewódzkiego Konkursu Przedmiotowego z Języka Angielskiego
dla uczniów szkół podstawowych województwa śląskiego
w roku szkolnym 2026/2027**

PIERWSZY STOPIEŃ

I. Cele konkursu:

1. Wspieranie i rozwijanie uzdolnień i zainteresowań lingwistycznych uczniów szkół podstawowych w zakresie języka angielskiego.
2. Pogłębianie wiedzy o geografii, kulturze, historii i życiu codziennym mieszkańców Stanów Zjednoczonych Ameryki (USA).
3. Tworzenie możliwości współzawodnictwa uczniów i szkół, do których uczęszczają.
4. Propagowanie idei wspierania uzdolnień oraz promocja nauczycieli i szkół wspierających uzdolnienia uczniów.
5. Przygotowanie uczniów do podjęcia nauki w szkołach wyższego szczebla poprzez wdrażanie do samokształcenia oraz trafne rozpoznawanie możliwości uczniów.

II. Zakres umiejętności:

Konkurs Przedmiotowy z Języka Angielskiego obejmuje i poszerza treści podstawy programowej kształcenia ogólnego z języków obcych.

- 1. Znajomość środków językowych (leksykalnych, gramatycznych i ortograficznych).**
- 2. Rozumienie wypowiedzi.**
- 3. Tworzenie wypowiedzi.**
- 4. Reagowanie na wypowiedzi.**
- 5. Przetwarzanie wypowiedzi**

1. Znajomość środków językowych (leksykalnych, gramatycznych i ortograficznych)

W zadaniach sprawdzających znajomość środków językowych bierze się pod uwagę formalną odmianę języka angielskiego. Nie uwzględnia się języka potocznego ani form archaicznych.

Zakres środków leksykalnych:

ZAKRES TEMATYCZNY
CZŁOWIEK
np. dane personalne, wygląd zewnętrzny, okresy życia, cechy charakteru, uczucia i emocje, zainteresowania, rzeczy osobiste, umiejętności

MIEJSCE ZAMIESZKANIA
np. dom i jego okolica, pomieszczenia i wyposażenie domu, opis domu, prace domowe
EDUKACJA
np. szkoła i jej pomieszczenia, przedmioty nauczania, życie szkoły, uczenie się, przybory szkolne, oceny szkolne, zajęcia pozalekcyjne
PRACA
np. popularne zawody i związane z nimi czynności i obowiązki, miejsca pracy
ŻYCIE PRYWATNE
np. członkowie rodziny, koledzy, przyjaciele, czynności życia codziennego, formy spędzania czasu wolnego, określanie czasu, święta i uroczystości
ŻYWIENIE
np. artykuły spożywcze, lokale gastronomiczne, posiłki i ich przygotowywanie, nawyki żywieniowe
ZAKUPY I USŁUGI
np. rodzaje sklepów, towary i ich cechy, sprzedawanie i kupowanie, środki płatnicze, korzystanie z usług, promocje, wymiana i zwrot towaru
PODRÓŻOWANIE I TURYSTYKA
np. środki transportu i korzystanie z nich, orientacja w terenie, kierunki świata, zwiedzanie, baza noclegowa,
KULTURA
np. święta, obrzędy, tradycje i zwyczaje, dziedziny kultury, uczestnictwo w kulturze, twórcy i ich dzieła, media
SPORT
np. dyscypliny sportu, sprzęt sportowy, imprezy sportowe, uprawianie sportu, obiekty sportowe
ZDROWIE
np. samopoczucie, choroby, ich objawy i leczenie, higiena codzienna
NAUKA I TECHNIKA
np. korzystanie z podstawowych urządzeń technicznych i technologii informacyjno komunikacyjnej, wynalazki
ŚWIAT PRZYRODY
np. pogoda, rośliny i zwierzęta, krajobraz, pory roku, ochrona środowiska naturalnego

Zakres środków gramatycznych:

PRZEDIMEK
Użycie przedimka nieokreślonego
Użycie przedimka określonego
Użycie przedimka zerowego
RZECZOWNIK
Tworzenie liczby mnogiej regularnej

Tworzenie liczby mnogiej nieregularnej
Rzeczowniki policzalne
Rzeczowniki niepoliczalne
Forma dzierżawcza
ZAIMEK
Zaimki osobowe w formie podmiotu
Zaimki osobowe w formie dopełnienia
Zaimki dzierżawcze
Zaimki wskazujące
Zaimki pytające
Zaimki nieokreślone
PRZYMIOTNIK
Przymiotniki dzierżawcze
Regularne stopniowanie przymiotnika
Nieregularne stopniowanie przymiotnika
Użycie <i>so, such, how, too, not enough i what</i> z przymiotnikami
Szyk przymiotników w zdaniu
Przymiotniki złożone
LICZEBNIK

Liczebniki główne
Liczebniki porządkowe
PRZYSŁÓWEK
Regularne stopniowanie przysłówków
Nieregularne stopniowanie przysłówków
Przysłówki czasu i miejsca
Przysłówki sposobu, stopnia i częstotliwości
Tworzenie przysłówka od przymiotnika
Miejsce przysłówka w zdaniu
PRZYIMEK
Przymyki miejsca, kierunku, odległości
Przymyki czasu
Przymyki sposobu
Wyrażenia przyimkowe
SPÓJNIK
Spójniki: <i>and, or, because, if, unless, while, before, so, but, when, although, though, however, despite, as</i>
CZASOWNIK
Bezokoliczniki i formy osobowe

Czasowniki posiłkowe
Czasowniki modalne
Tryb rozkazujący
Czasowniki regularne
Czasowniki nieregularne
Imiesłów czynny
Imiesłów bierny
Czasowniki wyrażające uczucia, emocje, upodobania, chęci, stany i czynności
Konstrukcja „ <i>be going to</i> ”

Konstrukcja „ <i>have to</i> ”
Konstrukcja „ <i>would like to</i> ”
Strona czynna
Strona bierna <i>Passive Voice</i>
Czasowniki złożone (<i>phrasal verbs</i>)
SKŁADNIA
Zdanie pojedyncze: oznajmujące, pytające, przeczące
Zdanie pojedyncze: oznajmujące, pytające, przeczące z użyciem czasów: <i>Present Simple, Present Continuous, Past Simple, Past Continuous, Present Perfect Simple, Future Simple</i> ,
Zdania z podmiotem <i>there</i>
Zdania z dwoma dopełnieniami
Zdania współrzędnie złożone
- zdania warunkowe w 0 i 1 okresie warunkowym

2. Rozumienie standardowych wypowiedzi pisemnych, np. napisów informacyjnych, listów, broszur, ulotek reklamowych, jadłospisów, ogłoszeń, rozkładów jazdy, instrukcji obsługi, tekstów narracyjnych, prostych artykułów prasowych, w zakresie następujących umiejętności szczegółowych:

- ✓ określanie głównej myśli tekstu,
- ✓ określanie głównej myśli poszczególnych części tekstu,
- ✓ znajdowanie w tekście określonych informacji,
- ✓ określanie intencji nadawcy/autora tekstu,
- ✓ określanie kontekstu wypowiedzi (np. nadawcy, odbiorcy, formy tekstu),
- ✓ rozpoznawanie związków pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu,
- ✓ rozróżnianie formalnego i nieformalnego stylu wypowiedzi.

3. Tworzenie wypowiedzi pisemnych, np. notatki, ogłoszenia, zaproszenia, pozdrowień, życzeń, wiadomości, ankiety, pocztówki, e-maila, opisu, listu prywatnego, w zakresie następujących umiejętności szczegółowych:

- ✓ opisywanie ludzi, przedmiotów, miejsc, zjawisk i czynności,
- ✓ opisywanie wydarzeń życia codziennego,
- ✓ przedstawianie faktów z przeszłości i teraźniejszości,
- ✓ relacjonowanie wydarzeń z przeszłości,
- ✓ wyrażanie i uzasadnianie swoich poglądów, uczuć, emocji,

- ✓ przedstawianie opinii swoich i innych osób,
- ✓ przedstawienie intencji, preferencji i życzeń,
- ✓ przedstawianie zalet i wad różnych rozwiązań i poglądów,
- ✓ opisywanie intencji, marzeń, nadziei i planów na przyszłość,
- ✓ opisywanie doświadczeń swoich i innych osób,
- ✓ prośba o radę i udzielanie rady,
- ✓ wyrażenie skargi, przeprosin,
- ✓ stosowanie formalnego lub nieformalnego stylu wypowiedzi w zależności od sytuacji.

4. Reagowanie na wypowiedzi w formie tekstu pisanego, w zakresie następujących umiejętności szczegółowych:

- ✓ nawiązywanie kontaktów towarzyskich,
- ✓ rozpoczęcie, prowadzenie i kończenie rozmowy,
- ✓ stosowanie form grzecznościowych,
- ✓ uzyskiwanie i przekazywanie informacji i wyjaśnień,
- ✓ prowadzenie prostych negocjacji w sytuacjach życia codziennego,
- ✓ proponowanie, przyjmowanie i odrzucanie propozycji i sugestii,
- ✓ prośba o pozwolenie, udzielanie i odmawianie pozwolenia,
- ✓ wyrażanie swoich opinii, intencji, preferencji i życzeń,
- ✓ pytanie o opinie, preferencje i życzenia innych, zgadzanie się, sprzeciwianie się,
- ✓ wyrażanie swoich emocji,
- ✓ prośba o radę i udzielanie rady,
- ✓ wyrażanie prośby i podziękowania oraz zgody lub odmowy wykonania prośby,
- ✓ wyrażanie skargi, przepraszanie, przyjmowanie przeprosin,
- ✓ prośba o powtórzenie bądź wyjaśnienie (sprecyzowanie) tego, co powiedział rozmówca.

5. Przetwarzanie wypowiedzi pisemnych w zakresie umiejętności przekazywania w języku obcym informacji zawartych w materiałach wizualnych, np. wykresach, mapach, symbolach, piktogramach, reklamach oraz tekstach obcojęzycznych.

III. Zakres treści kulturoznawczych:

Wiedza o Stanach Zjednoczonych Ameryki (USA)

Zakres treści Konkursu Przedmiotowego z Języka Angielskiego jest zgodny z zakresem treści zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego z przedmiotu język obcy nowożytny w szkole podstawowej oraz ją poszerza. Zakres ten obejmuje również treści zawarte we wskazanych źródłach. Uczestnik konkursu jest zobowiązany do zapoznania się z nimi.

I stopień

1. Geografia Stanów Zjednoczonych np. położenie, krainy, ukształtowanie terenu (rzeki, góry itp.), klimat

2. Fauna i flora.
3. Parki narodowe (Yellowstone, The Grand Canyon, Yosemite, The Everglades, Sequoia National Park).
4. Obecni mieszkańcy, najważniejsze miasta, języki.
5. Atrakcje turystyczne, słynne miejsca.
6. Kultura i sztuka:
 - symbole.
7. Życie codzienne:
 - święta, festiwale i tradycje,
 - kuchnia.

IV. Proponowana literatura:

I, II i III stopień

1. Podręczniki do nauczania języka angielskiego dla szkół podstawowych dopuszczone przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania.
 2. Materiały tematyczno-leksykalne oraz do nauki gramatyki np.
 - M.Vince, *Language Practice for First 5 ED*, Macmillan, rok wydania 2014 i następne,
 - J.Dooley,V.Evans, *Grammarway 4*, Express Publishing, rok wydania 2013 i następne, – Praca zbiorowa, *Angielski Najważniejsze idiomy*, Edgard, rok wydania 2012 i następne; obowiązujący zakres: 1. Kultura i sztuka,
 - K.Wiśniewska, *Angielski. Najważniejsze kolokacje*, Edgard, rok wydania 2019, obowiązujący zakres: 1. Kultura i sztuka 2. Media.
 3. Materiały krajoznawcze, np.:
 - Coleen Degnan-Veness with Chantal Veness *The United States of America*, Macmillan Readers, rok wydania 2025,
 - strona internetowa np. <https://www.kids-world-travel-guide.com/usa-facts.html>
- Słowniki języka angielskiego: Cambridge Dictionary, Oxford Learner's Dictionary, Merriam Webster America's Most Trusted Dictionary, Collins Online Dictionary.